

Foto: Karin Sandberg

Gamla träd är som ett litet miniuniversum med en mångfald av olika miljöer på en liten yta.

Gamla, grova eller ihåliga träd

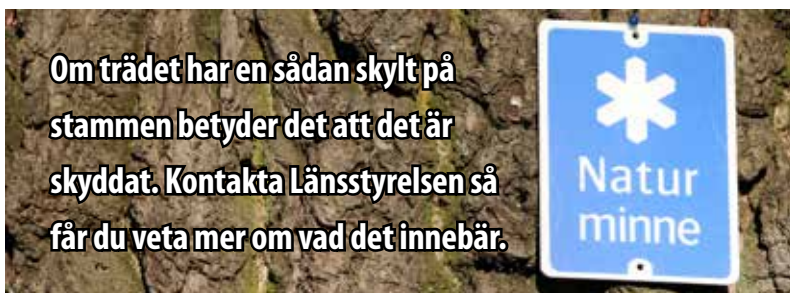
Hur gör jag?

- Alla träd i betesmarker, unga som gamla, mår bäst om de får stå fritt. Røj bort sly och unga träd som växer under kronan och fem meter utanför kronan. Spara däremot blommande buskar, död ved och andra gamla grova träd men ta bort resten.
- Bete är ett effektivt sätt att hålla slyet borta. I en betesmark behöver du inte komma tillbaka och röja slyet lika ofta.
- Trädets rotsystem sträcker sig långt utanför trädkronan, ungefär femton gånger stammens diameter. För att inte skada rötterna ska du undvika att gräva, köra med fordon, lägga upp massor, ställa upp bodar eller arbetsmaskiner där. Bensin, diesel, bekämpningsmedel eller lösningsmedel ska inte heller hanteras nära träd.
- Vid arbete, till exempel byggnation, i området runt trädet är det bra att skydda rötterna genom att avgränsa hela rotzonen med staket, betongsuggor eller liknande.
- Om träden är gamla eller ser ut att kunna gå av bör en arborist göra en säkerhetsbedömning, gör den inte själv. Om trädet bedöms vara en risk, tänk på att det finns alternativ till att ta ner trädet. Du kan låta en arborist beskära, eller stötta upp kronan. Eller så kan du helt enkelt låta ta bort alla grenarna och göra en högstubbe. Det går också att ändra området runt trädet för att minska risken att någon kommer till skada. Led om stigen, hägna in trädet eller flytta på bänken eller parkeringsplatsen.
- Avancerade trädbeskrningar ska alltid utföras av en certifierad arborist.

Vilka arter hittar jag här?

I gamla träd finns många olika livsmiljöer som gör att flera växter, småkryp, fåglar och fladdermöss trivs. Det finns djupa sprickor i barken där vissa arter av mossor och lavar gillar att växa längst in, andra föredrar det soligare och torrare läget längst ut. I trädets krona finns torra kvistar som till exempel lindfläckbocken gillar att lägga ägg i. Det soliga och varma läget gör att småkrypens larver utvecklas fortare. På stammen kan det finnas skador där det läcker ut sav. Saven är söt och näringsrik och många insekter kommer gärna dit på natten och suger i sig av den.

En viktig miljö för många småkryp är hål i stammar och grenar. Många lever i den snusliknande, så kallade mulmen, som finns i håligheterna. Mulm består av nedbruten ved och rester av löv, kvistar och olika djur. Där gnager läderbaggens larver på insidan av stammen, medan mulmknäpparens larver lever som rovdjur inne i hålet. Fåglar och fladdermöss använder hålen som boplatser där de kan finna skydd mot rovdjur, väder och vind.

Arboristutbildningar

Vi rekommenderar arborister som har genomgått certifiering av en oberoende organisation, detta för att intyga att de har tillräcklig kompetens för att ta hand om värdefulla träd. Här är de certifieringar och utbildningar som vi vet håller måttet:

- **Konsulterande arborist som tar fram trädvårdsplaner**
Av oberoende organisation certifierad arborist som till exempel ISA certified arborist, European Tree Worker eller motsvarande.
- **Klättrande arborist som utför beskärningar**
Av oberoende organisation certifierad klättrande arborist, till exempel ISA certified tree worker climber specialist, European Tree Worker eller motsvarande.
- **För säkerhets- och riskbedömningar**
Utbildning i riskbedömning, till exempel TRAQ - Tree risk assessment qualification eller QTRA - Quantified Tree Risk Assessment eller motsvarande.

Foto: Kerstin Alvinge

Den lilla nötväcken trivs i gamla träd.

Foto: Ulrika Mogren

Gammal ihålig trädstam med mulm.

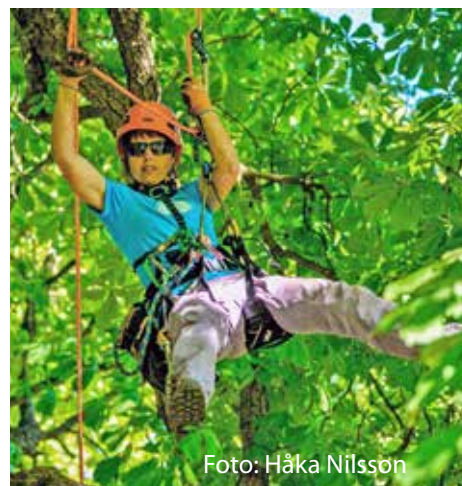

Foto: Håka Nilsson

Klättrande arborist.